

**รายงานผลการดำเนินงานจ้างโครงการจัดเก็บข้อมูลสำรวจข้อมูลภาคสนามโครงการ/
กิจกรรมสำคัญของเทศบาลเมืองทุ่งสง ประจำปี 2556**
**โครงการตรวจคัดกรองโรคตาต้อหิน ต้อกระจกและสายตาสั้นผู้สูงอายุ
ในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและ
สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ**

ผลผลผลผลผลผลผลผลผลผลผล

หลักการและเหตุผล

องค์การอนามัยโลกได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่าในปี ค.ศ.2020 ประชาชนทุกคนควรมีสิทธิ์เข้าถึงการจักสุขภาพ และไม่ควรรีบอดจากโรคที่สามารถป้องกันได้ จากนโยบายขององค์การอนามัยโลก จึงเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคลากรสาธารณสุขมีบทบาทในการดำเนินงานทางสุขภาพมากยิ่งขึ้น

จากสถิติขององค์การอนามัยโลก ปี 2552 ระบุว่าในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้พบประชาชนกลุ่มอายุ 50 ปี ขึ้นไปมีปัญหาต้อกระจก จากสาเหตุโรคต้อกระจกมากที่สุดโดยประมาณ ร้อยละ 50

ในประเทศไทย ผลสำรวจปี 2537 อัตราบอดสนิท คาดว่ามีประมาณ 200,000 คน ซึ่งนับว่าน้อยที่สุดในภูมิภาคนี้ และส่วนใหญ่เป็นในผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไปโดยสาเหตุเนื่องจากโรคตาต้อกระจกนั่นเอง

จากข้อมูลผู้รับบริการในศูนย์สุขภาพชุมชนเทศบาลเมืองทุ่งสง ในปี พ.ศ.2555 ซึ่งพบว่าผู้ป่วยที่มีปัญหาเกี่ยวกับสายตาด้วยโรคต้อหิน โรคต้อกระจกและโรคสายตาสั้นๆ มีผู้ป่วยทั้งหมด 147 คน

จากสถิติข้างต้นดังกล่าว เทศบาลเมืองทุ่งสง ร่วมกับกลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัว และชุมชน จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ ในการดำเนินงานคัดกรองปัญหาเรื่องสายตาในผู้สูงอายุและเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรคต้อกระจกตาต้อหิน รายใหม่มากขึ้นเป็นการลดต้นทุนในการใช้งบประมาณดูแลรักษาผู้ป่วย และผลสำหรับและผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการ คือเพื่อพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพผู้ป่วยโรคต้อกระจก ต้อหินและสายตาสั้น ส่งต่อผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มป่วย เพื่อให้การรักษาอย่างรวดเร็ว โดยเป็นการดำเนินงานระหว่างเทศบาลเมืองทุ่งสง โรงพยาบาลทุ่งสง และภาคีเครือข่ายให้เป็นระบบคุณภาพเป็นมาตรฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อตรวจคัดกรองโรคตาต้อหิน ต้อกระจกและสายตาสั้นผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง
2. พัฒนาระบบบริการดูแลสุขภาพผู้ป่วยโรคตาต้อหิน ต้อกระจกและเชื่อมโยงดำเนินงานระหว่างชุมชนกับโรงพยาบาล
3. เพื่อเฝ้าระวังและลดผู้ป่วยโรคตาต้อหิน ต้อกระจก รายใหม่
4. ผู้ป่วยได้รับการติดตามเยี่ยมบ้าน เพื่อลดการนอนโรงพยาบาลซ้ำ จากการเกิดภาวะแทรกซ้อน

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้สูงอายุตั้งแต่ 50ปี ขึ้นไปในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง
2. ผู้ป่วยโรคตาต้อหิน ต้อกระจกที่มีภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด ทุกภายในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง

ตัวชี้วัด

1. ผู้สูงอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ที่เข้าร่วมโครงการในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง ได้รับการคัดกรองโรคตาต้อหินต้อกระจกและสายร้อย 80
2. ประชาชนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มป่วย ได้รับการส่งต่อ เพื่อตรวจวินิจฉัยที่โรงพยาบาลร้อยละ80
3. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง ที่รับการผ่าตัดจากโรงพยาบาลที่มีภาวะแทรกซ้อนได้รับการเยี่ยมบ้าน ร้อยละ 80

แนวทางการดำเนินงาน

ระยะเตรียมการ

1. ร่วมประชุมชี้แจงกับผู้นำชุมชน อสม. ในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง
2. จัดประชุมชี้แจง/ร่วมหาแนวทางการปฏิบัติงานระหว่างทีมPct,วคช,เทศบาลเมืองทุ่งสง
3. สืบหาข้อมูลพื้นฐานผู้ป่วยโรคตาต้อหิน ต้อกระจกและโรคทางสายตาจากระบบสารสนเทศของศูนย์สุขภาพชุมชนเทศบาลเมืองทุ่งสง
4. จัดทำแผนการปฏิบัติงาน/เขียนโครงการ/แผนการดำเนินงานเสนอคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ
5. ศึกษาทบทวนวิชาการคัดกรองโรคต้อกระจก ต้อหินและสายตาจากจักษุแพทย์ ก่อนดำเนินการ

ระยะการดำเนินงาน

1. ประเมิน ตรวจคัดกรองตามโรคต้อหิน ต้อกระจก และสายตาในกลุ่มเป้าหมายคือผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง จำนวน 1,500 คน
2. ดำเนินกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ ประชาสัมพันธ์ โรคตาต้อหิน ต้อกระจก โดยการ
  - ผลิตแผ่นพับแจกประชาชน
  - ประชุมกลุ่มให้ความรู้ เรื่อง โรคตาต้อหินต้อกระจกและสายตาในผู้สูงอายุ
  - ประชาสัมพันธ์โครงการทางรถประชาสัมพันธ์วิทยุชุมชน วิทยุ FM 105.5 MHz.
3. ส่งต่อผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง,กลุ่มป่วย,ที่ผ่านการคัดกรองที่ชุมชน ให้ตรวจวินิจฉัยโดยจักษุแพทย์เยี่ยมบ้านผู้ป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด ในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง
4. จัดกิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ให้ประชาชนกลุ่มเสี่ยง
5. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

ระยะเวลาการดำเนินงาน

1 ธันวาคม 2555 – 30 กันยายน 2556

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลเมืองทุ่งสงและฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ กลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัว และชุมชน โรงพยาบาลทุ่งสง

สถานที่ดำเนินการ

เทศบาลเมืองทุ่งสงและโรงพยาบาลทุ่งสง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 50ปี ขึ้นไป ในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสงได้รับการตรวจคัดกรองสายตา
2. ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 50ปี ขึ้นไป ในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสงมีความรู้และตระหนักในการดูแลสุขภาพตาไม่ให้เกิดโรคตาต้อกระจกและต้อหิน
3. จำนวน ผู้ป่วยโรคต้อกระจก ต้อหินรายใหม่มีจำนวนลดลง
4. ลดอัตราการRe admit ในผู้ป่วยหลังผ่าตัด

เกณฑ์การประเมิน

หัวข้อการประเมินออกเป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ข้าพเจ้า น.ส.อิงนภา อิศริยาธรรมากร ได้สำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนามโดยบันทึกภาพการดำเนินโครงการและจัดเก็บแบบสอบถามโครงการคัดกรองโรคต่อหิน ต้อกระจก และสายตาสั้นในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง เพื่อ เติตพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ปรากฏว่ามีผู้สูงอายุเข้าร่วมโครงการ **จำนวน 1,010 จากเป้าหมาย จำนวน 1,500 คน คิดเป็นร้อยละ 67.33**

ข้าพเจ้าได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามโครงการคัดกรองโรคต่อหิน ต้อกระจก และสายตาสั้นผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง เพื่อเทตพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ของงานวิจัยและประเมินผล ฝ่ายบริการและเผยแพร่วิชาการ กองวิชาการและแผนงาน **จำนวน 200 ชุด** สุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมโครงการคัดกรองโรคต่อหิน ต้อกระจก และสายตาสั้นในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง เพื่อเทตพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้รับ **แบบสอบถามกลับคืนมา 198 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99** และได้ดำเนินการประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลการดำเนินงานโครงการดังกล่าว (รายละเอียดผลการดำเนินงานตามเอกสารแนบ)

ผลการดำเนินงาน

โครงการตรวจคัดกรองโรคตาต่อหิน ต้อกระจกและสายตาสั้นผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง เพื่อเทตพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 เพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	57	28.8
2. หญิง	138	69.7
รวม	198	100

อภิปรายผล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 69.7 และเพศชายจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8

ตารางที่ 2 อายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่เกิน 30 ปี	1	0.5
2. 31-40 ปี	2	1.0

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
3. 41-50 ปี	19	9.6
4. 51-60 ปี	73	36.9
5. 61 ปีขึ้นไป	97	49.0
6. ไม่ระบุ	6	3.0
รวม	198	100

อภิปรายผล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 อายุ 51-60 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 อายุ 41-50 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 ไม่ระบุ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 อายุ 31-40 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 และไม่เกิน 30 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	109	55.1
2. มัธยมศึกษา	32	16.2
3. ปวช./ปวส./อนุปริญญา	21	10.6
4.ปริญญาตรี	21	10.6
5. สูงกว่าปริญญาตรี	4	2.0
6. อื่น ๆ	11	5.5
รวม	198	100

อภิปรายผล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 55.1 มัธยมศึกษา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 ปวช./ปวส./อนุปริญญาและปริญญาตรี 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 และ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

ตารางที่ 4 อาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เกษตรกรรม	9	4.5
2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	69	34.8
3. พนักงานบริษัท	4	2.0

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
4. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	35	17.7
5. รับจ้าง	20	10.1
6. อื่นๆ	61	30.8
รวม	40	100

อภิปรายผล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 อื่นๆ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 รับจ้าง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 เกษตรกรรม จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และ พนักงานบริษัท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อโครงการ

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม/โครงการ

คำถาม	$\bar{X}$	ระดับความคิดเห็น
1. ตระหนักและเห็นความสำคัญต่อโครงการโรคตาต้อกระจกและสายตาผู้สูงอายุ	4.37	มาก
2. ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการดูแลผู้ป่วยการรักษาและให้คำปรึกษาต่อผู้เข้ารับบริการตรวจโรคตาต้อหิน ต้อกระจกและสายตาผู้สูงอายุ	4.26	มาก
3. เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจมีความพร้อม	4.05	มาก
4. ความพึงพอใจในการเผยแพร่ความรู้ ประชาสัมพันธ์โรคตาต้อหิน ต้อกระจก โดยการแจกแผ่นพับ ประชุมให้ความรู้ผสม.รทประชาสัมพันธ์ วิทยุชุมชน วิทยุ FM 105.5 MHz	4.12	มาก
5. ต้องการให้เทศบาลสนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการโรคตาต้อหิน ต้อกระจกและสายตาผู้สูงอายุ	4.39	มาก
รวม	4.23	มาก

อภิปรายผล

ผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อโครงการตรวจคัดกรองโรคตาต้อหิน ต้อกระจกและสายตาผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสงฯ ในภาพรวม **ค่าเฉลี่ย 4.23 อยู่ในระดับมาก** โดยแยกเรียงลำดับ ดังนี้

1. ต้องการให้เทศบาลสนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการ โรคตาต้อหิน ต้อกระจกและสายตาผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ย 4.39 อยู่ในระดับมาก
2. ตระหนักและเห็นความสำคัญต่อโครงการโรคตาต้อกระจกและสายตาผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ย 4.37 อยู่ในระดับมาก
3. ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการดูแลผู้ป่วยการรักษา และให้คำปรึกษาต่อผู้เข้ารับบริการ ตรวจโรคตาต้อหิน ต้อกระจกและสายตาผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ย 4.26 อยู่ในระดับมาก
4. ความพึงพอใจในการเผยแพร่ความรู้ ประชาสัมพันธ์ โรคตาต้อหิน ต้อกระจก โดยการแจก แผ่นพับ ประชุม ให้ความรู้ผสม.รตประชาสัมพันธ์ วิทยุชุมชน วิทยุ FM 105.5 MHz ค่าเฉลี่ย 4.12 อยู่ในระดับมาก
5. เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจมีความพร้อม ค่าเฉลี่ย 4.05 อยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อโครงการตรวจคัดกรองโรคตาต้อหิน ต้อกระจกและสายตาผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสงฯ ในเรื่องของความต้องการให้เทศบาลสนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการ โรคตาต้อหิน ต้อกระจกและสายตาผู้สูงอายุมากที่สุด และ เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจมีความพร้อมน้อยที่สุด

ประมวลภาพการดำเนินงาน

เทศบาลเมืองทุ่งสงดำเนินการตรวจคัดกรองโรคตาต่อหิน ต้อกระจก และสายตาสั้น ผู้สูงอายุ ณ ศาลาประชาคม เทศบาลเมืองทุ่งสง

ประชาชนผู้มารับบริการดำเนินการตรวจคัดกรองโรคตาต่อหิน ต้อกระจก และสายตาสั้น

เจ้าหน้าที่ได้จัดเตรียม เครื่องมือสำหรับการตรวจวัดสายตาเพื่อมาให้บริการแก่
ประชาชนในครั้งนี้ด้วย

วัดดูก่อนนะค่ะ ว่าสายตาสั้นหรือยาว เท่าไร จะได้ให้แนะนำได้ถูกต้อง